

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Adulatores à sapientibus semper fuisse, tamquam noxias bestias,
repulsos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

C A P V T XXXV.

Atterabilis DEI iudicio plus prodesse reprehensiones; quam laudes adulationesq; humanas.

SI ad libellam veritatis rem examines, præstat sæpe carpi, quàm laudari. Qui carpit, corrigit. Qui laudat, superbum facit. Hinc dictum est à sapiente: *Meliora sunt vulnera diligentis, quàm fraudulenta oscula odientis.* Eò tendit Æsopica fabula famelicæ vulpis ad arborem, cui gallus sublimis & diem cantu salutans infederat, accedentis. Ibi enim exquisitis laudibus gallum extulit. Non cristas tacuit verticis; non præteriiuit radios caudæ, in falcis modum reflexæ; non omisit penarum irides & splendorem; sed & sonoram in eo vocem magnificè prædicauit. Ante omnia autem in illo commendauit artem diuinandi, lucisq; prædicendæ vaticinia. Quibus encomijs, cum iam tumere cerneret gallum, atque cristas quàm altissimè erigere, hunc demum fraudis epilogum adiecit: *Vinam ea felicitas sit mea, tam eximij vatis caput, vt exosculari mihi concedatur!* Gallus, qui laudis titillatione inflatus ipse quoque iam se se osculo dignum arbitrabatur; & hanc insuper laudatrici suæ gratiam referendam censebat, vt caput suum illi ad satietatem basandum præberet, improvidè ab arbore ad vulpem deuolans captus, in siluam deportatus, serò sensit, qualia oscula vulpes destinasset, & affatim derisus est; quòd astuta bestia vate isto diuinoq; nihil insipientius neq; vecordius vquam se vidisse diceret. Fabulæ huius epimythium est, assentatores insidiosos esse & noxios. Qua de causa etiam Regius ille vates ait: *Corripiet me iustus in misericordia, & increpabit me: oleum autem pescatoris non impinguet caput meum.* Corruptio iusti misericordia est; adulatio peccatoris crudelitas. Vtiliter Dauidi adulterium Propheta, ciuibus suis diffidentiam Iudith, malitiã Pharisæis Christus, & Ioan. Baptista; duram certicem Iudæis, Stephanus; Elymæ mago Paulus dolum & fallaciã obiecerunt. Seduxissent eos, qui laudibus, velut oleo, vnxisse.

I.

Prou. 27. 6.

Fab. 386.

Psal. 140. 54.

II.

Roterot. li 41.

Apopht.

Quod etiam Ethnici senserunt, adulationibus à se præcul repulsis. Tarracoenensibus, pro lato ostento, nuntiantibus Augusto, quòd in eius ara palma esset enata: *Apparet, inquit, quàm*

Ecc frequen-

Ecclef. 7. 4.

frequenter accendatis. Ita adulationem diuinitatis, negligentia
 opprobatione deleuit. Niceſias Alexandro abigenti muſcas, quòd
 ab illis diceret ſe morderi: *Magis, inquit, ab alijs, quæ plus tui ha-*
bent, guſtato ſanguine; adultores intelligens, qui plus omnibus
 muſcis ſugunt. Quamuis enim ſapiens etiam è falſis laudibus per-
 ſpiciat, qualis eſſe debeat, vt Chriſpus Paſſienus monuit, pauci ta-
 men ſunt, qui laudes ſuas ſuſpectas habent. *Melior eſt ira riſu, ait*
Eccleſiaſtes; quia per triſtitiã vultus corrigitur animus delinquentis.
 Quia enim amor ſui cæcus eſt, facilè credit, vera eſſe, quæ de ſe
 glorioſè finguntur. Quare, ne glaucoma obijciatur, animi gene-
 roſi, laudatores ſuos, perinde vt adultores, aſpernantur. Quid,
 quòd iſti etiam mala laudant? Nam ſicut Colax Bianti ſtupido ſic
 adulatus eſt: *Plus bibiſti, quàm rex Alexander,* in quo turpiſſimū
 erat, eſſe potatorem; ſic multi ſuperbiam, multi auaritiam & ſor-
 des, multi, per ſpeciem potentia, tyrannidem, ac iniuſtitiam, in
 Principibus laudant, faciuntque, quod illi, qui in aquæ vicem,
 oleum flammæ affundunt, vt accendant, non extinguant. Ob
 quam cauſam Cratetis pronuntiatum eſt: *Eos, qui cum adulatori-*
bis viuerent, eſſe deſertos, non aliter, quàm vituli ſunt inter lupos.
Neque enim illos ad eſſe, quos oportet, neque cum ijs, qui ad ſunt, habere
ſocietatem, cùm ſint inſidiatores. Itaque rectè Antithenes aiebat, ſi
 ad alterutrum adigeret neceſſitas, ſatiùs eſſe, in cornos incidere, quàm
 in adultores. Nam corui non comedunt, niſi mortuos, adulator
 etiam viuos deuorat. Belliſſimè in hanc rem Prinæus ille Bias in-
 terrogatus, quod eſſet animal omnium maximè noxiū? *Si de fe-*
ris, inquit, percontaris, tyrannus; Si de mitibus adulator. Quam ob
 cauſam Græcorum imprecationem, qua, cui precantur exitium,
 iubent abire ad coruos, corrigens Diogenes dicere ſolebat: *multò*
periculoſus eſſe, incidere in aſſentatores, quàm in coruos. Vel enim
 fingunt, quæ laudant, & faciunt vanum ac inanem; vel mala
 ſunt, ob quæ palpum obtrudunt, & faciunt peiorem, quia in ma-
 lo confirmant; vel denique ſunt laude digna, quæ prædicant, &
 fruſtra ſunt, cùm vera virtus non egeat laudibus humanis, quippe
 quæ ipſa ſecum ducat ſuam laudem atque decus, & maius quod-
 dam præmium ſpectet. Qui nihil gerunt præclari, hiſ opus eſt præ-
 conibus. Vnde Lyſander iactanti, quòd ipſum & laudibus vehe-
 ret, &

ret, & aduersus obtrectantes tueretur. *Duo*, inquit, *mibi sunt boni ruri: tacentibus ambobus, tamen certò noui, uter sit ignauus, uter ad laborem strenuus.* Igitur excelsæ mentes, adulationibus non capiuntur; immò & offenduntur, instar Hippomachi discipulum baculo percutientis, multitudine, vel pugillanti, vel cantanti applaudente: aut instar Antisthenis, qui cuidam dicenti, plerique te laudant: *At quid, inquit, mali feci?* Sgnificans, quæ recta sunt, semper paucissimis placuisse: sibi autem placere, stultorum esse. Quocirca aut stultum faciunt applausus populares, aut testimonium sunt malè facientis. Certè Chamæleontem putant, qui talem hac aura vesci arbitrantur, cuius iugulum petunt. Dum enim inflant, suffocant, sicut quidam columbas, quas sunt assaturi. Quod cum cognitissimum esset Prophetæ, dixit: *Confundantur, & reuerentur, qui quarunt animam meam. Auertantur retrorsum, & erubescant, qui volunt mihi mala. Auertantur statim erubescantes, qui dicunt mihi, Euge, euge;* ea approbantes, quibus iram Dei mereor; aut facientes vt merear.

Has tales ob causas, vel Ethnici à laudatoribus abhorruerunt, sciebant enim, eorum oscula esse vulpina & fraudulenta, & quasi dicerent: *oleum peccatoris non impinguet caput meum*, ita parriter & linguam & caudam vulpinam detestabantur. Quin & illud quoque agnouerunt: *Corripiet me iustus in misericordia, & increpabit me;* videbant enim, dolosis illis basijs meliora esse vulnere diligentis. Quòd si vulnere, cum sunt recentia, sentiuntur, & dolor iram prouocat; vertitur tamen ira tandem in amorem, quando percussus agnoscit, plagam vtilè fuisse ad sanitatem. S. Aman- dus Episcopus Argentinensis aliquando Romam profectus, in Ecclesia S. Petri penocauit. Ibi oranti apparuit S. Petrus, iussitq; eum, vt pergeret ad Dagobertum regem, eumq; scelerum suorum admoneret, verbisq; pondus habentibus corripere. Paruit Aman- dus. Sed veritas odium peperit. Ergo, quia illi prædicando voluit salutem afferre, præmij loco, è regno est exturbatus. Dicebat nimirum rex peccator: *Circumueniamus iustum, quoniam inutilis est nobis, & contrarius est operibus nostris, & impropere peccata legis, & diffamat in nos peccata disciplina nostra.* Ita quidem iudicabat Dagobertus, quàm diu improbus erat. Ast vbi respuit, &

Eee 2

Ælian. lib. 29
variar. c. 6. &
lib. 14. c. 8.

Psal. 69: 23

III.

Psal. 140: 5

Prou. 27: 6

Nauclerus
tom. 2. geneseo
21.

Sap. 2: 12

ad